

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

פרשת חקת

ד' תמוז תש"פ

מפסירין: ויפתח הגלעדי (שופטים יא)

עלון מס' 257

העיר	כניסת השבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	19:34	20:25	21:21
תל אביב	19:32	20:23	21:18
חיפה	19:35	20:26	21:22
באר שבע	19:31	20:22	21:18

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הגאון הרב מנשה שוע שליט"א
משיגח רוחני בישיבת "יקירי ירושלים" ו"לב אליהו"

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב **דביר פרץ שליט"א**
עורך השיעור: הגאון רבי **יצחק לוי שליט"א**
רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

דיני הפסק בברכות

שכח יעלה ויבא בתפלה. הכרזת "יעלה ויבא" לפני תפלת עמידה. הפסק בין ברכה לאכילה, לתפלה, לשחיטה, לקריאת התורה. גדר איסור חוקות הגוים. ויודי בין התקיעות.

שכח "יעלה ויבא" בליל ראש חודש

א. השבוע בע"ה יחול ראש חודש תמוז. בגמרא מסכת שבת (כד.) תני רבי אושעיא, ימים שיש בהן קרבן מוסף, כגון ראש חודש וחולו של מועד, ערבית ושחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואומר מעין המאורע - "יעלה ויבא" - בעבודה, ואם לא אמר מחזירים אותו, ואין בהם קדושה על הכוס, ויש בהם הזכרה בברכת המזון. בפשטות משמע שגם בערבית אם שכח לומר יעלה ויבא חוזר. ברם, כולם מכירים את הגמרא בברכות (ל:) שאם טעה ולא הזכיר "יעלה ויבא" בערבית של ליל ראש חודש אינו חוזר, לפי שאין מקדשים את החודש בלילה, וכשם שאין עושים דין בלילה, שנאמר (וימיהו כא, יב) "דינו לבוקר משפט". הריטב"א (שבת כד.) הרגיש בזה, וכתב שנקט בסתם משום חולו של מועד, ובאמת שם חוזר, אבל אם שכח "יעלה ויבא" בערבית של ראש חודש לא חוזר, ולא מטעם שתפלת ערבית רשות, כי כבר קיבלוה כחובה, אלא כפי הטעם המבואר בגמרא שאין מקדשים את החודש בלילה. לכן מי שטעה ולא אמר "יעלה ויבא" בערבית של ראש חודש לא חוזר, וגם לא יאמר "יעלה ויבא" בין ברכה לברכה, כי באופן שלהלכה לא חוזר, אין להפסיק שלא לצורך בין ברכה לברכה.

שכח בלילה שניה של ראש חודש

ב. כתבו התוספות בברכות (ל ע"ב ד"ה לפי:) יש מפרשים דוקא בלילה ראשונה אין מחזירים אותו, לפי שאין מקדשים את החודש בלילה, אבל בלילה שניה מחזירים אותו, שכבר מקדש מיום שלפניו, ולא נראה לחלק. ונראה שאין לחלק, כי לעולם אין מקדשים את החודש בלילה. וכך נפסק להלכה בשלחן ערוך (סימן תכב סעיף א), מי ששכח לומר "יעלה ויבא" בין בלילה ראשונה של

השבוע זכות עלון "בית מדרן" מוקדש ל:

ליבי בת מזל

רפואה שלמה והצלחה בכל

לכל המעוניין שזכות עלון "בית מדרן" יוקדש עבורו לתפילה ולרפואה שלימה או להבדיל לעמיתו נסוה
חייגו: *5290

קו הלימות 'בית מדרן'

עם מייטב השלוחות שאלות בהלכה, שיעורי תורה, שלוחות מרתקות לנשים ושלוחות מיוחדות לילדים

התקשרו: *5293

תוכן העניינים:

עמ' 1-4 **השיעור השבועי**

מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א

עמ' 5 **פרשת חקת**

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

עמ' 5 **בעקבות רבותינו**

הגאון הצדיק רבי דוד שרגא זצוק"ל

עמ' 6 **מאור ישראל**

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א

עמ' 6 **אקטואליה בהלכה**

הרב אברהם דניאל שליט"א

עמ' 7 **לחיות עם האמונה**

הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א

עמ' 7 **אתגרים בחינוך**

הרב אברהם ברזילאי שליט"א

עמ' 8 **בחסדך בטחתי**

הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

עמ' 8 **רבי חיים בן עטר זצוק"ל**

פינת אור החיים הקדוש

ד. [ב] מי שבא לאכול לחם, ובירך "המוציא לחם מן

דוגמאות נוספות

להפצת פיטום הקטורת חייגו *5290

הארץ", וכשבא להטביל את הפת במלח! לא מצא את המלח, ועוד לפני שטעם מהלחם אמר לאשתו: תביאי את המלח. אומרים לו: מה אתה עושה? זה הפסק! או שבירך "המוציא" וראה שלכולם יש צלחות ורק לאורח אחד אין צלחת, ומיד אמר: תניחו לפני צלחת. אומרים לו: טעם ואחר כך תדבר!... וכן על זה הדרך, האם נקרא שעשה הפסק בין הברכה לאכילה וצריך לחזור ולברך, או לא.

[ג] וכן, בשמחת תורה יש שנהגו - בעיקר אצל המרוקאים - שהחתן בראשית אחר שבירך ברכת "אשר בחר בנו", אומר "בסימנא טבא" ומיד מתחיל לקרוא פרשת בראשית. אם החזן קורא בתורה ולא החתן, אין חשש שהחזן יאמר "בסימנא טבא", כי כיון שהוא לא בירך אין בזה חשש הפסק, וכל החשש הוא כאשר החתן שבירך - קורא, ואם יאמר "בסימנא טבא" בין הברכה לקריאה יש לדון אם יחשב להפסק.

[ד] וכן, לפני מאות שנים היו נוהגים בירושלים ששוחטים עופות בשיתוף פעולה עם הערבים, וההסכם היה שכל עוף שלא יצא כשר על פי ההלכות שלנו היו מוכרים להם, שהם אמנם מקפידים על שחיטה, אבל לא על פי פרטי ההלכות שיש לנו.⁴ הענין הוא, שהערבים היו מקפידים סמוך לשחיטה לומר "אללה אכבר" - כמו שאומרים להבדיל בפיוגעים ה' ירחם - אבל אם השוחט היהודי יאמר כן בין הברכה לשחיטה יש לדון אם יחשב להפסק.

[ה] וכן, אדם שהיה בטלן, ויום אחד רצה להכריח את עצמו ללמוד, ואמר: אני נודר שלא אוכל כל עוד שלא למדתי פרק משניות, או אפילו משנה אחת במסכת אבות וכדומה. והוא שכח מהנדר והתיישב לאכול לחם, ואחר שבירך "המוציא" נזכר מהנדר, האם יפסיק וילמד משניות כדי לא לעבור על הנדר, או יטעם מהלחם כדי לא לעשות הפסק.

[ו] וכן, מי שבא לביתו לבילי שבת ושכח לעשות קידוש, השלחן כבר היה ערוך עם סלטים והוא הריח את התבשילים - "עלה עשן באפוי", ומיד נטל את הלחם ובירך "המוציא", אמרה לו אשתו: עוד לא עשינו קידוש! מה יעשה, האם יכול להמשיך את ברכת הקידוש "אשר קידשנו במצוותיו ורצה בנו", או שיש בזה משום הפסק. שמא יש לומר שכיון שאסור לאכול לפני הקידוש, זה נחשב צורך ומותר לו להפסיק בברכת הקידוש.

[ז] וכן, מי שבמוציא שבת שכח להבדיל, והתחיל לעשות סעודה רביעית ובירך "המוציא", ונזכר שעוד לא הבדיל, האם יכול להמשיך ולהבדיל על הלחם. שמא יש לומר שכיון שאסור לאכול לפני ההבדלה, זה נחשב צורך ומותר לו להפסיק בברכת ההבדלה.

[ח] וכן, מי שבמוציא שבת לפני שהבדיל על הכוס בירך "המוציא", השאלה אם יוכל לומר את ברכת ההבדלה לפני שיטעם מהפת, שהרי אסור לאכול לפני ההבדלה. ובפרט השאלה, כאשר שכח לומר "אתה חוננתנו" בתפלת ערבית, הדין הוא שאינו חוזר על תפלתו, כי סומך על ההבדלה על הכוס, אבל אם טעם לפני ההבדלה על הכוס צריך לחזור ולהתפלל, האם נתיר לו להבדיל אחרי ברכת המוציא, כדי שלא יצטרך לחזור ולהתפלל ערבית.

[ט] וכן, הגאון רבי משה פיינשטיין (או"ח סי' ס"א) דן, יש בתי כנסיות של אמריקאים אנגלים או צרפתים, שאינם יודעים עברית היטב, ובאמצע פסוקי דזמרה עומד השליח ציבור ואומר: עמוד 73. כולם הופכים לעמוד 73... וכשמגיעים לקריאת שמע אומר: עמוד 75. האם יש לחוש שמפסיק בדיבור באמצע פסוקי דזמרה או באמצע ברכות קריאת שמע.

[י] וכן, בין תקיעות השופר תש"ת לתש"ת, ובין תש"ת לתר"ת, יש מחזורים כמו הוצאת מנצור שהדפיסו נוסח וידוי וכתבו לאמרו בפה. ב"ה היום הסיודים הללו לא כ"כ נפוצים. השאלה, כיון שעדיין לא סיים את התקיעות יש לחוש שלא יצא ידי חובה, ואם כן אם יאמר את נוסח היודי יש לחוש שנחשב לו הפסק. לכאורה בכל עשר הדוגמאות שהבאתי לכם ההפסק הוא צורך הענין, והשאלה האם מותר להפסיק בהם או לא. וכעת נבאר את ההלכות אחת לאחת.

הפסק בין ברכה לאכילה

ה. אמרו בגמרא בברכות (מ). שאם בירך "המוציא" ולפני שטעם אמר "טול ברוך

1 א ש' אומרים - וכך דעת התוספות (ברכות מ. ד"ה הבא) - שהלחם שלנו שהוא נעשה כבר בטיבול מלח, לא חייבים לטבילו במלח, אבל לכתחילה מקפידים בזה.

2 כמובן, שהחתן קורא בעצמו בתורה רק אם הוא בר הכי, והכין את הקריאה מראש, אבל אם אינו יודע לקרוא היטב, לא יקרא "אחת למעלה ושבע למטה"... אלא החזן יקרא.

3 ב"ה היום יש סנינים מהודרים, ביקרתי בכמה משחטות של עופות, שהם תחת הכשרות של הרבנות הראשית לישראל, ואמרו לי שאולי באחד ממאה אלף עופות יוצאת סכין פגומה. עקבת וראיתי כיצד מקפידים על כל פרטי הדינים, אם זה השחיטה עצמה, והמליחה, והשחיטה במלח, והשחיטה לפני ואחרי המליחה, וההדחה. ונכנסו לפרטי פרטים, וב"ה ראינו שהכל בסדר.

טול ברוך", כלומר שמציע לאחד מהסועדים לקחת פתו ולברך, אפילו שהפסיק בדיבור אינו צריך לחזור ולברך, כי זה מצרכי הסעודה, וכן אם אמר "גביל לתורי גביל לתורי", כלומר, תערבב את המורסן לשוורים, או שאמר: תאכיל את הכלב,⁴ אינו צריך לחזור ולברך. וכך נפסק גם בשלחן ערוך (סימן קס"ד סעיף ו). והטעם הוא, מחמת שזה נחשב מצרכי הסעודה, כפי שממשיכה הגמרא ומבאר מדוע אמירת "גביל לתורי" לא נחשבת הפסק, דאמר רב יהודה אמר רב, אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו - בהמתו שלו, לא של הפקר, וגם לא דגי אקווריום שאינם צריכים הרבה אוכל, אלא בהמות שחיים ונויזנים מהאוכל שלך - שנאמר "ונתתי עשב בשדך לבהמתך", ואחר כך "ואכלת ושבעת". בילקוט יוסף (סימן קס"ד סעיף ט) הארכנו בדין זה אם הוא מדאורייתא או מדרבנן.

צורך הברכה או צורך הסעודה

ו. והנה נחלקו הראשונים מדוע אינו נחשב להפסק, רש"י (ברכות מ רע"א) מביאר שאמירת "טול ברוך" היא לצורך הברכה, וכן אמירת "הביאו מלח" אינה נחשבת הפסק מטעם זה. וכן משמע מהתוספות (שם). אולם הרמב"ם (פ"א מהל' ברכות הלכה ה) כתב, ואם הפסיק בדברים שהן מענין דברים שמברכים עליו, אינו צריך לברך שניה, כיצד, כגון שבירך על הפת וקודם שיאכל אמר הביאו מלח, הביאו תבשיל, תנו לפלוני לאכול, תנו מאכל לבהמה, וכיוצא באלו, אינו צריך לברך שנית, וכן כל כיוצא בזה. עכ"ל. מדברי הרמב"ם שכתב: הביאו תבשיל תנו אוכל לפלוני, משמע שלענין הפסק גם צורך כללי של הסעודה נחשב צורך, שלא כרש"י שרק צורך הברכה ממש נחשב צורך. ולפי רש"י נראה שאם אמר: הביאו תבשיל תנו אוכל לפלוני, יחזור ויברך "המוציא". מרן הבית יוסף (סימן קס"ד) הביא את מחלוקת רש"י והרמב"ם, וכתב, ספק ברכות להקל. דהיינו שחוששים לשיטת הרמב"ם. הגאון רבי יוסף תאומים בספרו ראש יוסף (ברכות מ.) נסתפק בדין האומר תנו לפלוני לאכול, האם נחשב הפסק, ונשאר בצריך עיון. אבל בספרו פרי מגדים (סימן קס"ד א"א סק"ז) כתב בפשטות שאם אמר הביאו צלחת לפלוני - וכל שכן לעצמו - לא היה הפסק. וכפסק מרן הבית יוסף.⁵

הרשב"א טעמו ונימוקו עמו

ז. לגבי הכרזת "יעלה ויבא" לפני תפלת עמידה בראש חודש, הרשב"א (בתשובה ח"א סימן רצג) הביא את המנהג שנהגו במקומו - כנראה בברצלונה - שהיו מכריזים "ראש חודש" לפני תפלת עמידה, וכתב שאין בזה הפסק, כי כל דבר הנצרך לתפלה אין בו משום הפסק, הא למה זה דומה, למה שאמרו בגמרא בברכות (מ.) טול ברוך טול ברוך אינו צריך לברך, גביל לתורי גביל לתורי אינו צריך לברך, ורואים שכל דבר שהוא צורך הברכה לא נקרא הפסק, ולפי זה - אומר הרשב"א - לא גרע הכרזת "יעלה ויבא" שאין לחוש בה משום הפסק בין גאולה לתפלה, כיון שהיא לצורך התפלה. האשכנזים הנהיגו לפני תפלת עמידה לדפוק על התיבה, ובזה להזכיר לאנשים לומר "יעלה ויבא", וחלק מהספרדים למדו מהם. אבל לא בכל המקומות נהגו כך, ואולי יש אנשים שיחשבו שדופקים כדי להשתיק את האנשים שיכבו את הטלפונים... לכן יש שנהגו לומר מפורש "ראש חודש", או "יעלה ויבא", ויש להם לסמוך על הרשב"א וכן על שאר הראשונים שהזכירו מנהג זה. בספר מטה משה (סי' תקט"ו) בשם מהרש"ל חלק על הרשב"א, ותמה עליו,

4 כי להלכה גם אם יש לאדם בהמה טמאה, צריך להקדים את האוכל שלה לפני האוכל שלו. אסור לגדל כלב רע בביתו, כמו בולדוג וכדומה... והמגדל כלב רע קאי ב"ארור". לפעמים יש היתרים מיוחדים, כגון למי שגור בישוב ספר ומפחד ממוחבלים, אם שואל את הרב והרב נתן לו היתר לגדל כלב כזה, מותר. וכן סומא הצריך כלב הנחיה, יבקש היתר מרב, וכן אין איסור לגדל כלב קטן של שעשוע שאינו מבהיל אנשים. הגמרא (בבא קמא פג.) מספרת על אשה אחת שהיתה בהריון והלכה בדרך, וכלב אחד קפץ ונבח עליה, היא נבהלה מאוד ובעל הכלב הרגיע אותה: הוא לא נושך, כלב נובח לא נושך... אמרה לו: מה אתה מנחם אותי, "כבר נד' לד", כלומר מהבהלה היא הפילה את העובר.

5 פעם סיפר לי מחותני הרב עמאר שליט"א על מנהג שראה במרוקו - חושבני שהיום כבר אינו קיים - שהיו מברכים "המוציא" ולפני שטעמו היו אומרים "ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד", וטועמים מהלחם. אם היו אומרים 'מלח' אני מבין, כי טובלים הלחם במלח, אבל אומרים 'מלך'... ונתן לי כל מיני גימטריות וסיבות למנהג. אמרתי לו: כנראה שמנהג זה השתרש מעמי ארצות, זה לא מנהג של בני תורה, אם אתה רוצה לומר את הפסוק תטעם קודם מהלחם ואחר כך תאמר מה שאתה רוצה, כי פסוק זה אינו נחשב צורך הברכה ולא צורך הסעודה ולכן נחשב הפסק. שאלתי אותו: כבודו מסכים איתי שהנכון הוא לבטל את המנהג הזה? אמר לי: כן. והסביר שכונתו היתה ללמד זכות על עדתו, אבל לא אמר להלכה. מי שישמע משהו מברך "המוציא" ואומר 'ה' מלך', יאמר לו: אדוני, תחזור לברך פעם שניה. כי אמירת פסוק זה נחשבת הפסק ודאי.

6 מהמרש"ל היה לפני כ-400 שנה והיה 'רב חליה', היתה לו תקיפות גדולה, ובכמה מקומות מצינו שחלק על ראשונים.

וכי בגלל שערבית רשות מותר לעשות בה הפסק, והלא כבר קיבלנוה כחובה?
בא הבית חדש - הב"ח (סימן רלו) - ותמה על המהרש"ל, וכי הרשב"א היקל משום
שתפלת ערבית רשות, הלא הרשב"א מפורש נימק שההכרזה הזו נחשבת צורך,
וכמו הגמרא בברכות לגבי אמירת "טול ברוך", איך אתה מכניס מילים לרשב"א
ומכח זה חולק עליו?!

"לששון ולשמחה"

ח. גדולה מזו, השבלי הלקט (סימן קע) - אחד הראשונים - כתב שבערבית של
ליל ראש חודש אחרי הקדיש ולפני תפלת העמידה, החזן מכריז "ראש חודש",
והציבור עונים "לששון ולשמחה". וזה צריך ביאור, כי מה שאומר "ראש חודש" אני
מבין שזה לצורך, להזכיר לציבור לא לשכוח "יעלה ויבא" בתפלה, אבל לכאורה
מה שהציבור עונים זה מיותר, ועל כל פנים רואים שאפילו על זה השבלי הלקט
לימד זכות.

דעות החולקים

ט. לאפוקי ממה שכתב מהרי"י - רבי יעקב ישראל - אלגאזי בשלמי ציבור (דף ריט
ע"ד), בשם כמה אחרונים שקראו תגר על המנהג הזה, וכתב שהכרזה זו נחשבת
הפסק גמור. גם הכפ החיים (סי' רלו אות ט"ו) הביא את השלמי ציבור, וכתב שמנהג
ירושלים לא להפסיק בהכרזה זו, מחמת הפסק. ואכן בספר מנהגי מהרי"ל (הנד"מ
עמוד ה) - לפני כמעט 600 שנה, כתב שיש להנהיג את הנערים שיכריזו "יעלה ויבא"
לפני תפלת עמידה. וכמו שאומרים "ימלוך" כך יאמרו הכרזה זו. והטעם הוא, כי
ילד קטן שהוא לפני גיל בר מצוה, אין בו חשש הפסק ולא כלום, שהרי דעת רוב
הראשונים שהקטן פטור ממצוות לגמרי, והחיוב הוא על האב לחנכו, אבל הוא
עצמו אינו מחויב להתחנך. וכמו שהביא מרן זצ"ל בספריו (ביבי אומר ח"ג חו"ח סימן
כו אות ז והלאה, וח"ט חו"ח סימן כו, ועוד).⁸

להלכה

י. אולם לפי מה שביארו הראשונים, הכרזת "יעלה ויבא" נחשבת צורך, וכבר
ביארנו שלהלכה תופסים כדעת הרמב"ם שכל צורך אינו נחשב הפסק, וגם
בנידוננו אין לחוש להפסק, ומעיקר הדין גם גדול יכול להכריז. וכך כתבו הלבוש
(סימן רלו סוף ט"ב), המגן אברהם (סימן רלו סק"א), והאליה רבה (סק"א). מנהג זה של
ההכרזה נאמר גם על "על הניסים" שאומרים בחנוכה ופורים, שאפילו שאם שכח
לא חוזר, מכל מקום נהגו לפני תפלת עמידה להזכיר ולהכריז "על הניסים", וכמו
בליל ראש חודש שמכריזים למרות שאם שכח לא חוזר. וכך כתבו הכנסת הגדולה
(בשיירי ר"ס תכנה"ט אות ב) והמגן אברהם (סימן רלו סק"א), ואין אחר המנהג כלום.

הפסק בין ברכה לשחיטה

יא. לגבי השוחטים שהוצרכו לומר "אללה אכבר" בין הברכה לשחיטה, האם
נחשב להם הפסק. הגאון האור החיים הקדוש כתב בספרו פרי תואר (סימן יט אות
י), למנוע את המנהג הזה, שהרי באמירת "אללה אכבר" קודם לשחיטה יש חשש
הפסק. כי הם מקפידים שדוקא השוחט יאמר אמירה זו, ואפילו אם ה'שיך' יגיד
לא יעזור כלום... ולכן יש בזה הפסק גמור בין הברכה לשחיטה. וכתב עוד סיבה
לא לומר אמירה זו, כי זה מחוקקות הגוים, "ובחוקותיהם לא תלכו". אבל באמת
מה שטען הפרי תואר לגבי הפסק, לכאורה יש לומר כדעת הרמב"ם, שכל צורך
שהוא מהענין אינו נחשב הפסק, ולכן אמירה זו נחשבת מהענין, כי הוא שוחט
בהסכם עם הערבים שמה שיצא טרף הם יקחו, והם ימנעוהו מלשחוט בלי אמירה

7 אדם שכבר לבש פיגמה והלך לישון, ונזכר שלא התפלל ערבית, לא יכול לומר: תפלת ערבית רשות,
אלא חייב לקום ולהתפלל ערבית, כי כבר קיבלנו אותה כחובה.

8 דעת רוב ככל הראשונים שאין הבדל בזה בין חינוך הבן לחינוך הבת, גם אותה צריך לחנך למצוות,
שלא תלך אחר כך בלי שרואים, אוי ואיבו... גם היא צריכה להתחנך ללכת בדרך התורה. נפקא מינה,
כשהבן מגיע לגיל בר מצוה האב אומר "ברוך שפטרני מעשניו של זה", כי עד עתה על האב היה מוטל
לחנכו, והאב היה נענש בעונות בנו, ומעתה בנו ברשות עצמו, והשאלה האם גם בבת שהגיעה לגיל
שתיים עשרה שנה - בת מצוה - יש לומר "ברוך שפטרני מעשניו של זה". יש כמה שכתבו לא לומר, כי
אין עליה חובת חינוך, כמבואר במגן אברהם (סימן טמג סק"א), ולכן כתב הפרי מגדים (סימן רכה א"א
סק"ה) שלא מברכים על הבת ברוך שפטרני. אולם מרן זצ"ל ביבי אומר (חו"ח חו"ח סימן כט אות ג)
ובחזון עובדיה (ברכות עמ"ל תלב) הביא את דבריהם, ותמה עליהם, הלא התורה ניתנה לבני אדם, והגיון
לבי לפניך", כאן הגיון אומר כדעת רוב ככל הראשונים שהאב מחויב לחנך את בתו, וגם אנתו מחויבים
את בתותיהן בבית יעקב ובבתי ספר ע"ש הרבנית מרגלית, כי מוטל עלינו לחנך גם את הבנות. לכן כאשר
הבת מגיעה לגיל בת מצוה, האב יאמר "ברוך שפטרני מעשניו של זה".

זו. ומה שטען לגבי איסור חוקות הגוים, כתב רבי יוסף קולון - המהרי"ק (סימן פח),
הביאו מרן הבית יוסף (סי' קעא), שלא כל דבר שעושים הגוים נחשב חוקות הגוים,
אלא כל האיסור של חוקות הגוים הוא רק כשאין למעשה סיבה והגיון, וחוששים
שמקורו לצורך עבודה זרה. וכן מוכח גם מדברי הר"ן (עבודה זרה יא.) והריב"ש (סימן
קנח), וכן כתב הרמ"א (סימן קעח ס"א בהגה) להלכה, וכן כתב מהרי"ק ש (בהגהותיו ליו"ד
סימן קעח) - רבי יעקב קאשטרו תלמיד חבר למרן הבית יוסף. ולפי זה גם בנידוננו
אין חשש של חוקות הגוים, כי גם הגוים כשאומרים "אללה אכבר" מתכוונים
השחיטה תהא לשם הקב"ה ולא לשם עבודה זרה.

פיתרון מעשי

יב. באמת הפרי חדש (סימן יט סק"י) - היה לפני למעלה מ-300 שנה, חשש להפסק
בין הברכה לשחיטה באמירת "אללה אכבר", והציע פיתרון שבבוקר יברך על
השחיטה⁹ בשביל כל מה שישחט באותו יום, ובעוף הראשון לא יאמר "אללה
אכבר", ושיחט אותו בשביל יהודי, וכיון שהתחיל בשחיטה כבר נפטר מבעיה
של הפסק, ומעתה יכול לומר "אללה אכבר" כמה שרוצה ולא יחשב לו להפסק.
והביאו הרב פעלים ח"ג (סימן חו"ח מב), אולם בספר פאת השלחן (בהל' א"י סי' ג)
- לרבי ישראל משקלוב מתלמידי הגר"א לפני כ-150 שנה, כתב שאמירה זו לא
נחשבת הפסק, כי גם היא נקראת לצורך הענין. ונראה שזהו כשית הרמב"ם שכל
הפסק לצורך הענין מותר, אבל לרש"י שדוקא הפסק לצורך הברכה מותר, משמע
שהפסק כזה יהיה אסור. וכאמור להלכה תופסים להרמב"ם, כמו שכתב מרן הבית
יוסף. אבל היום ב"ה בכל המשחטות אין את הבעיה הזו.

"בסימנא טבא" בין הברכה לקריאה

יג. לגבי המנהג שחתן בראשית אומר "בסימנא טבא" בין הברכה לקריאה, בשו"ת
רב פעלים (ח"ג סימן מב) שהזכרתי, כתב שמנהג נהגו בעירי בגדאד, לומר "בסימנא
טבא" בין הברכה לקריאה, וחושבים שאם לא יגידו יהיה ח"ו סימן לא טוב, יהיה
קורונה... והם מתעקשים על המנהג הזה, ורבינו יוסף חיים עצמו קצת תמה, מה
השיגעון הזה? והביא בשם הגאון רבי חיים פלאגי' - היה לפני כ-200 שנה - בספרו
מועד לכל חי (סימן כה אות כה) שאסור לומר "בסימנא טבא" לפני קריאת התורה,
ואם רוצה יאמר לפני ברכת "אשר בחר" אבל לא בין הברכה לקריאה, כי זה הפסק
גמור". עם כל זה כתב רבינו יוסף חיים שהוא מלמד זכות על המנהג - צריך ללמד

9 יש הלויזות צבאיות שעושים מטחי כבוד - יריות, או שמניחים זרי פרחים, מטעם זה ומטעם זה...
לכאורה יש לחש בזה משום איסור חוקות הגוים, או ביום הזיכרון שעומדים דום ואומרים פרקי תהלים,
לכאורה עמידה זו היא חוקות הגוים. ובאמת הגאון מוילנא (במעשה רב סימן קצא) אסר את הדברים
הללו. בזמנם היו נוהגים לקחת מת על עגלה עם סוסה וקישוטים, זה מנהג של הנוצרים, ולכן כתב
שאסור להניח פרחים על מיטת המת, או לנטוע אילנות בבית הקברות או לשתול דשא. בניסיעת אילנות
יש בעיה נוספת, כי המת קונה את מקומו ארבע אמות, וכשהאילן יגדל יבוא מישהו לקרוא תהלים
לע"ג הנפטר - תהלים מותר לקרוא בבית הקברות ורק גמרא וכדומה לא לומדים שם - ויהנה מצילו של
האילן. ואת המנהג רבי בצלאל ז'ולטי רבה של ירושלים לפני כ-50 שנה פרסם מאמר באיזה ירחון
נגד המנהגים הללו, ולפלא באורך, ולמעשה סמך על הגר"א. אולם להלכה ביארנו שכל האיסור הוא רק
כשאין למעשה סיבה והגיון, וחוששים שמקורו לצורך עבודה זרה, וכמו שכתב מהרי"ק, וכמוהו כתבו
הבית יוסף והריב"ש - שני עמודי ההוראה, ואמרו שכך דעת הר"ן והריב"ש ומהרי"ק ש.

לגבי שער יש פאה נכרית, מלבד הבעיה של חוקות הגוים, הוא מגיע מהודו מתקורות של עבודה זרה,
וביררתי וכן המצב גם היום, ונרא. אבל כל מנהג מהגוים שיש סיבה והגיון אין בו איסור. לכן לגבי מטחי
כבוד, אתה מבין שזה בגלל שהנפטר מסר נפשו לשמור על העם ונהרג במלחמה, וגם זרי פרחים זה אות
של כבוד לנפטר, וגם הצפיירה והעמידה שעושים ביום השואה וביום הזיכרון, אפילו שזה מנהג גוים,
אבל הטעם הוא הגיוני שרוצים לזכור את אותם חללים שפגוע בשואה ובמלחמות ישראל. והנכון לומר
באותה שעה כמה פרקי תהלים. וכיון שיש סיבה והגיון לומר אין בו חשש איסור חוקות הגוים. ואדרבה
אם נמצא ברחוב ולא עומד בשעת הצפירה גורם לחילול ה', ומעורר שנאה בעמי הארצות, הלא התפקיד
שלנו לקרב את עם ישראל, הם תינוקות שנשבו. לכן עדיף להחמייר בדברים אחרים, כמו ענייני בין אדם
לחבירו, אבל לא להחמייר כביכול בזה, ולעורר שנאה על הדת. וכן אני עושה, שמתוקף תפקידי
אני הולך ביום הזיכרון לטקס בהר הרצל, ואני אומר שם קדיש וכמה פרקי תהלים כגון "שיר למעלות"
ו"למנצח", ואני גם עומד, ואין בזה שום חשש של חוקות הגוים.

10 מברכים על השחיטה, אף על פי ששחיטה היא הצלה מלאו של איסור אכילת אבר מן החי. וכן הבודק
תירס או תאנים, צריך לבדוק היטב אם יש שם תולעים כדי להינצל מלאו, ולא מברך על בדיקה זו, וכן
מה שמברכים על בדיקת חמץ אף על פי שהיא הצלה מלאו של "בל יראה ובל ימצא", משום שהיא
תקנת חכמים. ה"א"ש בכתובות (פ"ק דכתובות סימן יב) הרגיש בזה ותיק, ששונה שחיטה שמברכים
עליה, מפני שנאמר בה "וזבחת ואכלת", וכיון שמצוינו לשון של עשה לגבי שחיטה לכן מברכים עליה.

11 יש ספר שנקרא דברי שלום ואמת, והוא בא להגן על כמה מנהגים שנהגו בכל מיני עדות, נגד מה
שכתבנו בליקוט יוסף. לפני כשלושים שנה כתבנו בליקוט יוסף (מועדים עמ"ל 186) שלכתחילה אין לומר
"בסימנא טבא" בין הברכה לקריאה, ובין היתר הבאנו שכן כתב בספר מועד לכל חי. ואתו מחבר כתב
שהמועד לכל חי כתב לא כך, והעתיק לשונו של המועד לכל חי, עשה מירכאות בתחילת הקטע ובסופו,
וכתב בשמו לומר "בסימנא טבא". אמרתי: אוי! יש לי טעות בספר, פתחתי לראות, וחיפתי בכמה
דפוסים, והתברר שהעתיק דברים לא נכונים, הוסיף עוד כמה מילים בדברי המועד לכל חי. פגשתי את
המחבר שיהיה בריא, אמרתי לו: מה זה? מה הוספת בתוך המירכאות כדי להצדיק את המנהג שלכם?
אמר: נכון, במהדורה הבאה אתקן. איני יודע אם יצא מהדורה חדשה, אולי הוא מחכה לדרשו' שיציאו

העלון להצלחתם של: יעל בת מרים - בריאות אינה, מעיין בת אור - רפואה שלמה, נהוראי בן שירה שרונה - תשובה שלמה ושמירת השבת, נוייה בת סיגל - הצלחה וכל הישועות, נועם אביב
ומור בני חנה - הצלחה בכל, נורית בת אמן - בריאות ונחת מהילדים, נטלי בת אורית - רפואה שלמה בקרוב.

זכות על עם ישראל - כי אם לא יאמרו, יהיה להם יום שחור... ואומר סברא שהיא פלא פלאים. הסמ"ג (לאוין סה) כתב, שמוותר לומר לגוי בין השמשות - 13 וחצי דקות זמניות בין השקיעה לצאת הכוכבים - לעשות מלאכה דאורייתא כגון להדליק את הנר, בדבר שנחפו עליו לעשותו, ואם כך גם כאן שיש צורך בדבר מותר להפסיק ולומר "בסימנא טבא". המהרש"ל (בתשובה ס"ס מו) כתב ששמע מוזקן אחד שהורה לומר לגוי בערב שבת בין השמשות להדליק את הנר בבית הכנסת, שהיו נוהגים להדליק ביום יארציט, כדעת הסמ"ג. והטעם בזה, כי במקום צורך לא גזרו על שבות של אמירה לגוי בבין השמשות. מסתמא כל מי ששומע את הראיה הזו מבין שזה ממש דוחק, אחר אלף המחילות, כי לכאורה יש לחלק בין צורך גדול בזמן בין השמשות שלא גזרו בו כלל על שבות של אמירה לגוי, לבין הפסק גמור בין ברכה למצוה, אבל הוא נדחק כדי ליישב את המנהג. להלכה למעשה יש להנהיג שאם העולה לתורה הוא בעצמו קורא בתורה, לא יאמר "בסימנא טבא" בין הברכה לקריאה, כי זה לא נחשב לצורך כלל ונחשב הפסק, וכמבואר בילקוט יוסף.

יודי בין התקיעות

טז. לגבי יודי בין התקיעות, התוקע צריך לתקוע תשר"ת תש"ת תר"ת בלי הפסק, כי כולם מכח ספק כמבואר בגמרא (רי"ה לה). תקנת רבי אבהו בקיסרי. ואם כן, אם אומר יודי יתכן שמפסיק בין הברכה לתקיעות הנכונות. כך הזהיר הגאון רבי עקיבא איגר (הובא בפסקים ותקנות של ר' עקיבא איגר עמוד סג), וכן דעת הגאון מליסא בדרך חיים והובא להלכה במשנה ברורה (סי' תקצב ס"ק יב). וכן דעת המהר"ל דיסקין (בקונטרס אחרון סי' עט) ועוד. אמנם בשו"ת מנחת אלעזר ממונקאטש (ח"א סימן עה) וכן הרב אלישיב (במכתבו למרן זצ"ל בשו"ת יבי"א ח"ג האו"ח סימן לב) לימדו זכות על מנהג אמירת היודי, כי כל מטרת התקיעות הן לשוב בתשובה, "היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו"! וגם היודי הוא חלק מהתשובה, ולכן הוא נחשב צורך, וכדין "גביל לתורי". ומכל מקום הרב אלישיב העיד על עצמו שאינו נוהג להקל בזה. אבל זה פלא, במחילה מכבודם מרן זצ"ל עונה להם. יש אחד שחיבר ספר והעיר, למה מרן כתב ביביע אומר חלק א' (האו"ח סימן לו) לא לומר יודי בין התקיעות, הרי היודי נחשב צורך הענין. לפני הרבה שנים, שאלתי מחבר אחד, ראית מה שהרב כתב בחלק ג' אמר לי: לא. אמרתי לו: לפני שאתה חולק, תלמד את התשובה ביביע אומר חלק ג', שם הרב התייחס לטענה הזו. אפילו שהרב לא היה חסיד מונקאטש, הוא למד מנחת אלעזר... והשיב להם, ראשית, מי אמר שהטעם לתקיעת השופר הוא לעורר בתשובה, רב סעדיה גאון כתב שהתקיעה היא על מנת להמליך את המלך¹³, ויש עוד טעם לתקוע בשופר, להזכיר אילו של יצחק אבינו ע"ה, וכן, לעורר רחמי שמים. ועוד, דלא דרשינן טעמא דקרא. וכבר כתב רבינו הרמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה הלכה ד) אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, וכו'. משמע שענין התשובה הוא רק רמז, ואיך אפשר שהפסק בדיבור מענין התשובה יחשב לצורך. לכן להלכה ולמעשה אין לומר יודי בין התקיעות.

13 כמה פעמים סיפרתי לכם על מלכת בריטניה שמלווים אותה עם חצוצרות, וגם כשהכתירו את הנשיא בארץ תקעו בשופר והריעו בחצוצרות, כל שכן מלך מלכי המלכים שהוא מולך על כל העולם, ומלכותו בכל משלה.

נדר שלא יאכל ויברך המוציא

יד. לגבי הנדר שלא יאכל עד שישינה פרק משניות, ובטעות שכח ויברך "המוציא", ומיד נזכר מהנדר, מעניין שבספר בית מנוחה (אות י) כתב שמוותר לומר פרק משניות ואחר כך לאכול, וזה לא נקרא הפסק, כי אם לא ילמד יהיה אסור לו לאכול מחמת הנדר, וזה נחשב צורך. שימו לב, לפי דבריו, אחר שבירך המוציא לא יטעם, אלא יתחיל ללמוד "משה קיבל תורה מסיני" וכו'... בספר פתח הדביר (סימן קסז סק"ד) הביא אותו ופלפל יפה בדבריו¹², והביאו בכף החיים (סימן קסז ס"ק נה) ופסק להלכה שכדי לא לעבור על הנדר שהוא לאו דאורייתא, יאמר "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", וילמד את המשניות, ויברך שוב "המוציא" ויאכל.

שכח לקדש או להבדיל ויברך המוציא

טז. לגבי מי ששכח לקדש ובא ויברך "המוציא", הרמ"א בהלכות קידוש (סימן רעא סעיף ה) הביא דעת הגהות אלפסי והגהות מרדכי שאם שכח לקדש ונזכר אחר שבירך "המוציא" יקדש על הפת, ימשיך לאחוז הפת בידו ויברך עליה "אשר קידשנו במצוותיו ורצה בנו" וכו', ואחר כך יטעם. אך אם אירע לו אותו מקרה בהבדלה, לא מבדילים על הפת, ויאמר "ברוך שם". אמנם המגן אברהם מדמה

מהדורה חדשה ויכניסו את פסקי מרן... אדם לא צריך להיות עתה, צריך להיות איש אמת. תראו את מרן זצ"ל, וכי למד רק ספרי רבני עירק? למד גם את ספרי רבני חאלפ, רבני תימן, רבני מרוקו, רבני האשכנזים. התורה מאחדת את כולנו.

12 שם זו אחת הדוגמאות לדרכו המיוחדת של בעל פתח הדביר - שהיה גברא רבה, איך מפלפל ומביא ראיה ודוחה, ומביא עוד ראיה ושוב דוחה. "מתוקים מדבש ונופת צופים".

שיעור זה יופיע בשלימותו, יחד עם כל שיעורי מרן הראשון לציון שליט"א בסדרת הספרים "השיעור השבועי" לפרטים: 077-2009-778

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 21:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 22:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" *5293 *שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

מור וגל דדון
שפע ברכה הצלחה בהכל ובזוגיות

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מוריני ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם **חייגו: *5290** ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של **באן מורשת** 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: ניב בן רויטל - זיווג הגון, ניסים בן דינה רות - כל הישועות, נעומי בת בתיה - רפואה שלמה, סיון בת אפרת - זיווג הגון, סימה בת שרה - בשורות טובות, סעדיה בן תמר - בריאות איתנה, אביעד בן דורית - זיווג חזרה בתשובה, עדי בת שרה - הצלחה בכל, עידנה בת סולטנה - רפואה שלמה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת חקת

ויראה אותו לכל ישראל, להראותם כי כשם שהוציא הקב"ה מים מעץ יבש זה, כך יוציא להם מים מצור החלמיש.

וזה מה שאמר לו הקב"ה לדבר אל הסלע, דהיינו לומר לסלע שיעשה גם הוא כפי שעשה המטה, שיוציא מים בגזירתו של הקב"ה.

לפיכך ציוה עליו לקחת את המטה מלפני ה', להראותו לישראל ולדבר עמו אל הסלע, ובזה היה מתקדש שם שמים, שהיו ישראל רואים איך הסלע מקיים את ציויו ה' על פי משה.

ודבר זה היה קידוש ה' גדול יותר מהכאה במטהו של משה, כי את מטה משה כבר הכירו, והתרגלו שנעשו עמו אותות ומופתים.

ומשה רבינו ע"ה עשה כאשר ציוהו ה' ולקח את מטה אהרן, אך במקום לדבר אל הסלע הכה אותו במטהו, ובגלל זה לא התחזקה האמונה בישראל, ולכן אמר לו הקב"ה (להלן פסוק יב) "יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל".

ניתן להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 052-7626077

המקובל האלקי
רבי יהודה פתיה זיע"א
 אלפים נושעו!! ידוע מעלת פדיון הנפש
 שבמחאה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויגון, וטוב וראוי לעשות פדיון נפש

מתוך דברי קודשו של
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 בעניין חשיבות פדיון נפש

"והיא סגולה בדוקה ומנוסה
לרפואת החולים"

רבי אגודת "בית מרח" ערוכים פדיון נפש לכל שם ושם.
 להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם **חייגו 5290***

"וידבר ה' אל משה לאמר. קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם. ויקח משה את המטה מלפני ה' כאשר צוהו" (כז-ט).

הקשה הכלי יקר כמה קושיות:

- א. מדוע אמר לו הקב"ה "קח את המטה", הרי ציוה אותו לדבר אל הסלע ולא להכותו, ומדוע היה צריך את המטה?
  - ב. הרי במקומות אחרים שאמר הקב"ה למשה לקחת את המטה אמר לו "מטך", כמו שנאמר (שמות יד טז) "ואתה הרם את מטך", וכן (שם יז ה) "ומטך אשר הכית בו את היאור", ומדוע כאן אמר "קח את המטה"?
  - ג. מהו זה שנאמר "ויקח משה את המטה מלפני ה'", וכי מטה משה נמצא לפני ה'?
- אלא, פירש הכלי יקר ע"פ החזקוני, שמטה זה האמור כאן אינו המטה של משה שהיה עושה בו את האותות, אלא מקלו של אהרן שהיה מונח במשכן, כמו שכתוב בפרשת קרח (לעיל פרק יז) שכל העם התקהלו על משה ואהרן ואמרו "אתם המיתם את קהל ה'", ואמר להם הקב"ה שכל שבט ושבט יקח מטה ויניחו את המטות לפני ה', והאיש אשר יבחר בו ה' מטהו יפרח, ונאמר שם (פסוק כג) "ויהי ממחרת ויבוא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים", וציוה הקב"ה להשאיר את המטה במשכן העדות, כמו שנאמר (שם פסוק כה) "ויאמר ה' אל משה השב את מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות לבני מרי".

ואת המטה הזה ציוה הקב"ה את משה לקחת, ולכן אמר לו "קח את המטה" ולא "מטך", כיון שלא היה זה מטהו אלא מטה אהרן, וזהו "ויקח משה את המטה מלפני ה'" - מטה אהרן שהיה מונח במשכן לפני ה'.

אך עדיין צריך ליישב את הקושיא הראשונה, מדוע היה צריך את המטה? הרי הקב"ה ציוה עליו לדבר את הסלע ולא להכותו?

ופירש הכלי יקר: מטה אהרן היה עץ יבש שלא היתה בו שום לחלוחית של מים, ובכל זאת הוציא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים, והלא אין העץ פורח בלי מים, אלא שהקב"ה גזר עליו שיצא מים, ובדרך נס פרח העץ היבש ע"י המים שהוציא בגזירת האל יתברך. ועתה רצה הקב"ה שמשה יקח את המטה הזה

נכתב ע"י הררה"ג רבי משה והב שליט"א

רב מחלבות שטראוס - ישראל ומנהל מחלקת הכשרות והמזון נהריה

לבית המדרש לא דיבר שיחה בטלה ודברים בטלים, וכל שכן לשון הרע וריכות, זה היה רחוק ממנו כמטחווי קשת, והיה משכים יום יום לבית המדרש ושלא על מנת לקבל פרס, עד שעות הצהרים, ובשעות הצהרים היה הולך להפסקה קצרה לארוחת צהרים, וחזר בשקידה ללימודו עד הערב.

אהבתו והערכתו לתורה היתה בלי גבול. כשראה תלמיד חכם אפילו היה צעיר ממנו היה קם מלוא קומתו ומהדרו ומכבדו.

ואפשר להמליץ עליו מאמר הגמרא שהיה רואה תלמיד חכם היה קם מכסאו ומתבקו ומנשקו, ואם העירו לו הערה אפילו היתה כרוכה בממון רב, היה מקבלה כנתינתה מסיני ענוותנותו עברה כל גבול והחשיב את עצמו למאומה. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, ואפילו ילד קטן דיבר עמו בכבוד גדול.

ידעתי בבירור שעל אף שפרנסתו היתה בדוחק היה משתדל לקיים יששכר וזבולון, כמה פעמים ראיתי בעני פתקים שהיה בינו לבין הלומד והיה נותן לו סכום כסף כדי שילמד כל הזוהר, או שילמד כל המשניות וכיוצא בזה. והיה עושה הסכם ומשלם למפרע...

נתבקש לשייבה של מעלה ערב שבת קודש אחר חצות. ונטמן במרומי גבעת שאול בו ביום ד' תמוז תשכ"ב

והיה רצון שזכות המנוח המאושר וזכות אבותיו הקדושים יעמדו לנו ולכל אחינו ונזכה לגאולה השלימה אמן.

בעקבות רבותינו הדליקו נר

לטיולו בשמחת הצדיק זצוק"ל

הגאון הצדיק רבי דוד שרגא זצוק"ל

דברים שנכתבו ע"י הגאון רבי יוסף עדס זצוק"ל מראשי ישיבת "פורת יוסף"

היות ובזמן גלות ישיבתנו שגלתה בשנת תש"ח ואחת הגלויות הוא שלמדנו בבתי הכנסת בשכונת הבוכרים, ואני לימדתי בבית מדרש הגדול של צופיף וזכיתי להכירו מקרוב ולעמוד על מדותיו התרומיות, היות שיום יום היה משכים לבית המדרש ושהינו במחיצתו ושם הכרנו מקצת מעלותיו היקרות, ולכן אכתוב את מה שרשום בזכרוני.

אמרו חז"ל בבא בתרא דף ח': והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע. זה דיין שדן דין אמת לאמיתו וגבאי צדקה. ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד אלו מלמדי תינוקות כגון רב שמואל בר שילת. ואמרת שאפשר להמליץ עליו מאמר הגמרא דכולהו איתנהו ביה, דן דין אמת לאמיתו, גבאי צדקה, ומלמד תינוקות.

כי בהיותו בחוץ לארץ הנהיג את העדה הקדושה עדת היזדים היה הוא דיין. הוא הגבאי, הוא המלמד. וגם שעלה לארץ הקודש, ושכן בירושלים עיה"ק תובב"א כל עוד כוחו במותניו לא חשך מלמסור שיעורים דברי מוסר ויראת שמים על ידי דרשותיו, פה מפיך מרגליות.

שקידתו על דלתות התורה היתה עצומה בשקידה ועמל רב, הכרנוהו מרגע שנכנס

העלון להצלתם של: עילאי בן נעמה- כל הישועות, קורל בת רבקה- בשורות טובות, קרן בת אסתר- הצלחה בכל, רבקה בת שרה- כל הישועות, דררה בת דורה- נחת מהילדים, רון בן אברהם- הצלחה בכל, רונן בן נעומי- כל הישועות, רות בת רבה- רפואת הנפש והגוף, רחל בת גילה- כל הישועות, רינה בת טורא- בשורות טובות.

הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

להלכה: יכול לענות אמן לכל אחד ואחד ובלבד שיוסיף את האות ו' באמן השני אם זה תוך כדי דיבור.

שאלה: האם מותר לומר קדיש יתום בחיי אביו ואמו?

תשובה: כתב בספר התשב"ץ לתלמיד מהר"ם בסי' תכ"ה בזה"ל "ואומר קדיש על אמו בחיי אביו", אבל מהר"ם אומר שאין אומר קדיש בחיי אביו אע"פ שאמו עשתה לו צוואה לא לומר לה קדיש אם אביו מקפיד, כי כבוד האב קודם לכבוד האם, וכתב בהגהות התשב"ץ שהעולם נהגו לומר קדיש אפי' בחיי האב עכ"ל, וכתב מהר"ל" בתשובה (סי' ס"ד) שוודאי שאין להם לאותם שהוריהם בחיים ליראה מלומר קדיש, ומיהו אם אביו ואמו מקפידים ישמע להם ע"כ. וכן פסק הרמ"א באו"ח סי' קלב' סעי' ב', ואומרים קדיש יתום אחר עליו לשבח ואפילו אין יתום בבית הכנסת יאמר אותו מי שאין לו אב ואם, ואפילו מי שיש לו אב ואם יכול לאמרו אם אין אביו ואמו מקפידין, וכך פסקו האחרונים ברכי יוסף סימן ר"מ וכן הכף החיים והלבוש ועוד, ועיין בלקו"י שהאר"ך בזה.

להלכה: אם ההורים לא מקפידים מותר, ואם מקפידין אסור ואפי' על סבו או סבתו.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית 5293* שלוחה 5

שאלה: אדם ששמע קדיש מכמה בני אדם כיצד ינהג לגבי עניית אמן על כל אחד ואחד?

תשובה: הגמ' בברכות לג: אמר ר' זירא כל האמור שמע שמע כאומר מודים מודים דמי, וכתב הירושלמי במגילה לג. שלא דווקא מודים מודים (שאסור לומר) אלא הוא הדין אמן אמן, ונחלקו האוהל מועד והבית יוסף בדבר הירושלמי, שלדעת הב"י בסי' ס"א שכל האיסור לומר אמן אמן דווקא בציבור אבל ביחיד מותר, אבל לפי האוהל מועד אפי' ביחיד אסור לומר (ועיין בכסף אלוהו שהאר"ך להסביר את דבריהם).

וכתבו הפוסקים בסי' ס"א שכל האיסור של אמירת אמן אמן דווקא אם אומר בלי האות ו', אבל אם אומר אמן ואמן אין זה איסור כלל, והביאו פסק זה להלכה הפרי חדש וכף החיים וכן המש"ב, ולכן נראה לומר בנדון דידן שאדם ששמע קדיש ואחד מהאומרים את הקדיש גמור לפני חבריו, יכול לענות לשתיהם ע"י שאומר אמן ואמן. וכל האמור דווקא, אם אין בין האמן הראשון לאמן השני הפסק של תוך כדי דיבור, אבל במקרה שרוצה לענות אמן פעמיים ובין אמן לאמן יש הפסק של יותר מתוך כדי דיבור, וודאי שיהיה מותר לו לענות פעמיים אמן ואפילו בלי שיוסיף את האות ו' באמן השני, ועיין בילקוט יוסף ובהלכה ברורה סי' ס"א שהאר"כו בזה.

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במקדק הליכות "בית מר"ך

אקטואליה בהלכה

שאלה: לכבוד הרב אנו נמצאים בתקופה של בגרויות ולא מיעט מן החומר הנלמד יש בו מקצועות של חול. השאלה היא האם מותר לנו ללמוד למבחנים בשבת מפני שהזמן דוחק?

תשובה: כתב מרן השולחן ערוך (סימן ש"ז סעיף י"ז) אסור ללמוד בשבת וביום טוב זולת דברי תורה ויש בזה כמה וכמה טעמים האחד מהם כמבואר במדרש בשעה שנכנסו עמ"י לארץ ישראל באה התורה לפני ה' יתברך ואמרה ריבוננו של עולם עד עכשיו היו ישראל לומדים תורה בוקר צהרים וערב ולא היו עסוקים בפרנסתם ולא בדחוקים שכן היה את המן ובארה של מרים וענני כבוד וכל היום כולו היו יושבים ולומדים תורה ועכשיו כשנכנסים לארץ זה רק לסדר ולקצור וזה רק למלאכתו. תורה מה תהא עליה. ענה לה ה' יתברך אני נותן להם שבתות וימים טובים כדי שיעסקו בתורה כמו שאמרו חז"ל לא ניתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא כדי שיעסקו בתורה ע"כ. יוצא שאסור ללמוד דברים של חול בשבת ועיין שם בבית יוסף שהביא את דעתו של הרשב"א שהתיר בדברים מסוימים שהם לצורך. ולכן להלכה: אם הזמן דוחק וחייבים לחזור לצורך המבחן כדי שלא לאבד את החומר מותר ללמוד אף בשבת. ועדיף שיהיה בהרהור הלב ולא הוצאה בפה והמחמיר תבוא עליו ברכה. ועיין בכל הנ"ל בספר "אור ההלכה" (עמוד תכ"ז).

שאלה: לכבוד הרב מה הם האופנים שמותר להכין לחם בשרי או חלבי?

תשובה: בכל ארוחה חלבית או בשרית יש פעמים שאוכלים לחם וחכמים גזרו שלא לאפות לחם חלבי או בשרי מחשש שמא יבואו לאכול את לחם החלבי עם תבשיל בשרי או להפך.

ולאו דווקא לחם אלא הוא הדין לעיסה לצורך עוגה וכד'. ואם אפינו בטעות העיסה נאסרת.

אך יש כמה אופנים שהתירו חכמים:

- א. לשנות צורתו כלומר: אם יש רגילות ללחם להיות בצורה געולה אנו נעשה את הלחם החלבי בצורה משולשת כמו שאנו מוצאים כיום במאפיות בבורקסים שידוע שבורקס פרווה הוא מרובע או מלבן ובורקס חלבי הוא משולש.
  - ב. שיהיה היכר בעיסה כלומר: אם העיסה בשרית לשים בשר על גבי העיסה ואם העיסה חלבית לשים גבינה על גבי העיסה.
  - ג. כאשר אופים כמוות קטנה לצורך סעודת אחת עם בני הבית ולא יותר.
  - ד. כאשר אין רגילות לאכול את העיסה בתוך סעודה.
- ועיין בכל הנ"ל בשולחן ערוך יו"ד סימן צ"ז סעיף א'

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

טיפים לתזונה נכונה

טיפים נוספים לתזונה נכונה מאת הרמב"ם

1. "לעולם לא יאכל אדם אלא שהוא רעב, ולא ישתה אלא שהוא צמא ולא ישהה נקביו אפילו רגע אחד, אלא כל זמן שהוא צריך להשתין או להסך את רגליו יעמוד מיד"
- הרמב"ם מכיר בחשיבות של ההקשבה למנגנוני הרעב והצמא הטבעיים של הגוף (שדי' נהרסו בתקופתנו ומרבית האנשים אוכלים מתוך צורך רגשי/פסיכולוגי ולא פיזיולוגי), ובחשיבות הורקת הפסולת באופן תקין, מבלי להתאפק.
2. "לא יאכל אדם עד שתת מלא כרסו אלא יפחות כמו רביע משבעתו": בזמן ארוחה, לוקח זמן לאוכל להתפרק ולכן, אין לאכול עד לתחושת שובע מלאה, אלא לעצור לפני, להפחית רבע מתחושת השובע כך לפי הרמב"ם.
- בערך לאחר 15 - 20 דק', מגיעה תחושת השובע המלאה.
3. "ולא ישתה מים תוך המזון אלא מעט למזוג בין": שתיית מים בזמן הארוחה, מדללת את מיצי העיכול וגורמת לקשיי עיכול. ואת יתרונות היין כבר ציינו.
4. "ולא אכל עד שיבדוק עצמו יפה יפה שמא הוא צריך לנקביו": חשוב להתפנות ולהתרוקן טרם הארוחה.
5. "ולא יאכל אדם עד שיהלך קודם אכילה עד שיתחיל גופו לחוש, או יעשה מלאכה... עד שיתחיל גופו לחוש, וישקוט מעט עד שתתישב נפשו ואוכל":

הליכה ופעילות גופנית קלה לפני האוכל, מטיבה עם זרימת הדם בגוף ומחממת את המערכות ומעודדת הוצאת פסולת בזיעה ובנשימה.

6. "לעולם יאכל אדם ישב במקומו או יטה על שמאלו, ולא יהלך ולא ירכב ולא ייגע גופו ולא יטייל עד שיתאכל המזון שבמעיו.

וכל המטייל אחר אכילתו או שיגע הרי זה מביא על עצמו חלאים רעים וקשים" פעילות גופנית טובה לפני הארוחה, אך לאחר הארוחה חשוב לתת לגוף מנוחה ע"מ שיוכל להתרכז ולנתב את כל האנרגיה לפירוק ועיכול המזון.

7. "לא ישן סמוך לאכילה אלא ימתין אחר אכילה כמו שלוש שעות או ארבע שעות ...": אין לאכול לפני השינה ואת ארוחת הערב יש לאכול כשלוש שעות לפחות בטרם הולכים לישון.

8. "יש מאכלות שהן רעים ביותר עד מאוד. וראוי לאדם שלא לאכלן לעולם. בגין הדגים הגדולים המלוחים והישנים, הגבינה המלוחה והישנה, והכמהין והפטריות והבשר המלוח והישן ויין מגתו (ישן) ותבשיל ששה עד שנצלה ריחו וכל מאכל רע או מר ביותר הרי אלו לגוף כמו סם המוות"

הרמב"ם מזהיר מפני אכילת מאכלים מלוחים (בעבר השתמשו במלח כחומר משמר) כמו גבינות, דגים, בשר, ומפני אכילת מאכלים מעושנים, שרופים, או מאכלים מרים ששהו זמן רב בחוץ.

העלון להצלחתם של: שושנה בת ברקה- רפואה שלמה, שחר בן נעמה- כל הישועות, שי בן יהודית- הצלחה בכל העניינים, שי משה בן דורית-זיווג וחזרה בתשובה, שילת בת לואי- ה"כל הישועות, שירה שרונה בת ברכה-אמונה ושמחה, שלמה בן חנה-בריאות איתנה, שלמה בן פולי-פינה-כל הישועות.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשיית "בית מור" ומחבר סדרת הספרים "נר להגלי" ועוד...

להשקיע בלימוד האמונה

שאלני אדם: "מהי התועלת בכך שאני לומד בכל יום ספרי אמונה? אני מעדיף ללמוד ספרי מוסר שאני יכול לקיים. למשל, אם אלמד על התמדה בתורה, תהיה לי מכך תועלת, שבעקבות כך אלמד יותר תורה. או למשל, אם אלמד להיזהר בכבוד הזולת, ארגיש שזה פועל בי. אבל כאשר אני לומד על אמונה, זה גורם לי להתמרמר. אני לומד ומשנן אמונה מדי יום, ולפתע קורה איזה מקרה, וכבר אני עובר על הכללים שלמדתי... הרי בכל האשמה שיש לי כלפי מישהו, כבר אני רואה שעברתי על כללי האמונה שלמדתי. הניסיונות כל כך מצויים, ואני רואה שכל הלימוד שלמדתי אינו מגיע לידי מימוש, וזה מצער אותי.

אולי אחדל מללמוד בספרים שמדברים על אמונה, ואקרא רק ספרים של מוסר?"
השבתי לו כי טעות בידו. אדרבה, אדם צריך ללמוד ספרי אמונה כמה שיותר, מכיוון שהקריאה בהם מזכירה לו עד כמה הוא צריך להתבטל לה', עד כמה עליו לקבל הכל באהבה ולא להאשים את עצמו או אחרים, ולהבין שאי אפשר לסמוך על השתדלותו בלבד.

אמת שהכישלונות באמונה מצויים לרוב. אבל ראשית, האדם מרוויח מלימודי האמונה שתהיה לו חרטה. כשהוא כועס הוא מתחרט: חבל שאיני נוהג בדיוק לפי כללי האמונה! וזה חשוב כשלעצמו.

שנית, בסופו של דבר, האדם יגיע לתכלית הנרצית. זה אמנם איטי ביותר וצריך

סבלנות רבה, כי קשה מאוד להפנים את האמונה, שכל חיי היום יום שלנו טובים סביבה. יש מצווה מסוימת בין אדם לחברו או בין אדם למקום שנתקלים בה מדי פעם, ואילו כל חיי היום יום שלנו קשורים לאמונה, ובכל רגע שבו האדם תולה את מעשיו בכוחו ובעוצם ידו, יש לו התמודדות עם אמונה.

כל מצווה בתורה קשורה לאמונה. כאן זה להימנע מכעס או מגאווה, לא להיפגע מהשני, או לא לפגוע בשני, וכדומה, שהם דברים המצויים בכל רגע. ניסיונות האמונה מצויים בהרבה מאשר ניסיונות במצוות אחרות.

אם לא תלמד אמונה, לא תהיה בך חרטה. תאמר: אלה החיים, זה סדר העולם, מספיקה לי האמונה שברוך ה' אני מקיים מצוות, ולא צריך יותר מכך. זהו חיסרון גדול כשאתם עובר על כללי האמונה ואינו מתחרט. חרטה ועוד חרטה מצטרפות לחשבון גדול, עד שתגיע להחלטה חזקה לשנות את ראייתך.

זו מעלה עצומה לממש את אמונתך, שתהיה מוחשית אצלך ככל שניתן, לעומת אדם שלא לומד אמונה ומשלים עם אמונתו הרדודה והשטחית, שעמה הוא הולך בכל אירועי היום, ונסוג מיום ליום.

נכון, אדם שלומד אמונה חי במרמור ובחרטה, כי הוא מתאכזב שלא תמיד הוא מצליח ליישם את אמונתו, אבל עליו לדעת שאדרבה החרטות בונות אותו. הן מצטרפות זו לזו, ובסופו של דבר יביאו אותו לשינוי המיוחל, להמחיש את האמונה בלבו ולהגיע לתכלית הנרצית.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו יקול חי'

דברת בם - לא בפמפה...

הכרתי בעבר איש מאוד מוזר. הייתה לו הנאה מיוחדת לתפוס את הילדים שלו על חם! במקרה או שלא שמקרה הוא גם היה מורה בכיתה כך שהנאתו אף התרבתה עקב התרבות האפשרויות לתפוס אנשים 'על חם'. ביום בו היה קולט תלמיד מגניב ממתק לפיו באמצע שיעור- היה זה יום חג עבורו. העמיד אותו לפני כולם, כופה עליו להוציא את כל אריזת הממתק מהתיק ולהניחה על שולחנו לעיני כולם, אח"כ היה גוער בו באריכות דברים ולבסוף שולה אותו למנהל ו'אל תחזור בלי חתימת הורים'. ממש מצץ כל שלב של תענוג מבלי לפסס מאומה... כששאלתיו לפשר ההתנהגות, אמר כי כך היא הדרך לגרום לחניך לא לחזור על אותה טעות וכי הוא בסך הכל מבייש אותו 'לשם שמיים'. ובכן, הבה נבחן מה היא השקפת התורה על כך. 'רבי שמעון בן אלעזר אומר, אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמנו בשעה שמתו מוטל לפניו, ואל תשאל לו בשעת נדרו, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו' (אבות ד' יח) ובמפרשים: "שכשנשאל לעשות דבר שלא כהוגן, לא תחשוב שתשקוט רוחו כשיראה אוהביו, דאדרבה יתבייש יותר ע"ז... דלא די שלא יועיל אלא גם יזיק... יעלים עינו וישתוק, כמ"ש שלמה אל תוכח לץ פן ישנאך" (תפארת

ישראל) חז"ל הורונו כי ה'תפיסה על חם' - לא רק שלא מועילה לחניך אלא מזיקה לו מאוד. בהרבה מן המקרים החניך המתבייש נושא את הבושה הצורבת איתו שנים ארוכות ומרוב כאב הוא מתרכז מעתה ב'איך לא להיתפס' תחת שיפור התנהגותו. זכורני מימי קדם כשהייתי מחנך בכיתה ו', זיהיתי את אחד התלמידים מגניב לפיו במבה אחר במבה. כדרכי, לא הגבתי וכך אכל לו במשך שיעור שלם כשיניו מתרוצצות בחוריהן וקצב ליבו הולם בחזקה, מנסה בכל מחיר להגניב לפיו את הבמבה בדיוק ברגעים שמבטי הסתובב אל הלוח... ואני שתקתי.

אך לקראת סוף השיעור אמרתי: "תלמידים יקרים, יש הלכה שמי שאכל כ 30 גרם מתחייב בברכה אחרונה. יש בינינו תלמיד אחד שלעניות דעתי עבר מזמן את הכמות הזו במהלך השיעור לכן אני רק רוצה להזכיר לו לא לשכוח לברך לפני היציאה להפסקה..." בתגובה כזו לא ביישתי ולא ייבשתי אותו, אבל נתתי לו תחושה של החמצה עצמית, מחשבה של 'וואי הרב ראה אותי כל השיעור, איזה מגוחך הייתי כשחשבתי שלא רואים אותי, מתברר שהרב התבונן בי כל השיעור. מי יודע כמה פעמים עוד ראה אותי ובחר שלא לומר כלום?.. תחושה כזו לא תמקד את הילד באיך להתחמק בפעם הבאה אלא בלהבין שצריך להשתנות. בהצלחה.

נפלאות הבריאה

החיות החזקות בעולם

מהי החיה החזקה ביותר על פני כדור הארץ? רבים עשויים לחשוב שזה פיל או לווייתן כחול. יש להם את הגודל והמשקל הגדול ביותר. אבל האם כוחו של החיה תלוי בגודל ובמשקל? כיצד לקבוע מי בעולם החיה הוא החזק ביותר? אם ניקח בחשבון את היחס בין כוח ומשקל, אז בעלי חיים רבים עם משקל וגודל קטן יהיה חזק יותר אפילו הגדול.

החיה היבשתית הגדולה ביותר: החיה היבשתית הגדולה ביותר היא פיל. המשקל שלה יכול להגיע 7 טון. באמצעות הגזע, פיל הוא מסוגל להרים משקל של עד 250-275 ק"ג. ידוע כי פילים אפריקאים, יכולים להרים את תא המטען לשאת את הצעירים שלהם, אשר כבר שוקלים יותר מ 100- ק"ג בלידה.

הדוב הגדול ביותר: דוב הקוטב הוא הנציג הגדול ביותר דוב המשפחה. אורכו מגיע עד 3 מטר ומשקל - עד 1 טון. אורך הגוף - עד 200-250 ס"מ. הוא אחד הטורפים המסוכנים ביותר.

החתול הכי חזק: טייגר - החזק והגדול במשפחת החתולים. הם גרים באזורים ביצתיים, יערות טרופיים ואדמות דשא בדרום מזרח אסיה, כמו גם בשטח של

החיות החזקות בעולם

המזרח הרחוק הרוסי. הנמר הסיבירי הוא הגדול ביותר. המבוגר מגיע באורך של 190 - 230 ס"מ. משקלו של בעל חיים יכול להגיע ל 300- ק"ג. לנמרים יש מלתעות חזקות ו 30- שיניים. נמרים כלבים העליון להגיע אורכים של עד 10 ס"מ, שנועד לשבור את הבשר. הנמרים הם ציידים אדירים ויכולים לשאת טרף פי 2 כבד יותר ממשקלם.

החרק החזק ביותר הקלט את החרק החזק ביותר על הפלנט השייך חיפושית זבל. הזכרים של מיני חרקים קטנים אלה מסוגלים להרים עומס, שמשקל משקלם הוא פי 1414 ממשקל החיפושית עצמה. זה כאילו אדם ממוצע במשקל 80 ק"ג יכול להרים משקל של 90 טון.

החיה החזקה ביותר לא היתה קרנף ואפילו לא לווייתן, אלא יצור קטן שגודלו מגיע בין 1 ל 3- מילימטרים. זה נקרא קופפוד: Copepods הם סרטנים קטנים המתגוררים האוקיינוס. יש להם שרירים חזקים מאוד, אשר מבטיח את העבודה של שתי מערכות תנועה בבת אחת: אחד נחוץ לשחייה, והשני לקפוץ. הם כמעט פי עשרה חזקה יותר מאשר כל נציג של הממלכה החי, והם מסוגלים לנוע במרחק השני במרחק גדול יותר מאשר אורך הגוף 500 פעמים.

העלון להצלחתם של: שלמה בן רחמה - רפואה שלמה, שמואל בן זיוה - פרנסה בשפע, שמואל בן רבקה - בריאות ואריכות ימים, שמעון בן ליוה - רפואה שלמה, שמעון בן פול - פנינה - זיווג וכל הישועות, שני בת בת - שבע - זיווג הגון במהרה, שרה בת חוה - הצלחה בכל, שרה בת פרח - כל הישועות, שרה בת שקר - בריאות איתנה.

מזכה הרבים הרב הגאון רבי יגאל כהן שליט"א
וגם בשלוחה מיוחדת *5293 שלוחה <813 בחיזוק יומי ושעורים מלאים

בחסדך בטחתי

החבילה שלו. אם אנחנו באים בטענות לבורא עולם, אם אנחנו אומרים כל הזמן: "למה?" זאת אומרת שאנחנו לא יודעים להסתכל נכון, אנחנו לא יודעים לעצור ולהסתכל על הדברים הטובים שיש לנו. אף פעם לא הבנתי למה הקב"ה נותן לכל אדם פעם פעמיים בשנה הצטננות, שפעת או איזה חולי אחר. תמיד שאלתי: "רבנו של עולם! למה שלא תעשה דילוג, תן לנו להמשיך לעבוד בלי הפסקה, למה כל אחד צריך פעם בשנה לשכב שבוע במיטה בלי כוחות לזוז." עד שגיליתי.

אמר לי איזה רופא: "תדע לך! אם לא היו שפעות ושאר חוליים, אנשים היו מקבלים התקפי לב בכמויות כפולות ומכופלות. כי כשאדם מרגיש בריא הוא רץ מדבר לדבר בלי הפסקה, הוא תמיד בלחץ. אנשים לא יודעים שלפעמים צריך לעצור ולנוח. אז, הקב"ה שולח לו איזה וירוס קטן. הוא עוצר. וכך הוא שוכב נוח שבוע במיטה." ומה קורה במציאות? אדם עם שפעת - בוכה: "למה ה' עשה לי את זה?"

הקב"ה אומר: "אני מציל אותך מהתקף לב. אני רוצה שתנוח, שתהיה בריא. ואתה בוכה?" תפסיק להתבכיין. תפסיק כל הזמן להגיד: למה? ולמה? ולמה? החיים שלנו "החיים שלנו תותים" - כך אומרים. בתחילה לא הבנתי מה הכוונה במשפט הזה, החיים שלנו תותים? תחשבו, סלסלה מפלסטיק שקופה עם תותים אדומים בתוכה. תנסו להבין, מה קשורים החיים שלנו לתותים האלו? מה יש בתותים שאני ירצה שהחיים שלי יהיו תותים? ממש פלא. עד שמישהו אמר לי: "תות זה ראשי תיבות של - תודה ושוב תודה". ואז הבנתי, שהעמקות של המשפט היא, שהחיים שלנו זה "תודה ושוב תודה".
(מתוך הספר יגל ליבי- הרב יגאל כהן שליט"א)

אתה מקנא?

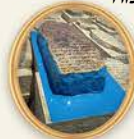
הרבה בעיות בשלום בית - זה קנאה. כן, יש קנאה בין בעל לאשתו. מדהים. אדם נכנס הביתה שמח, "מה נשמע אשתי?" באותו רגע היא חושבת בראש שלה: "מה קרה אתה שמח? אני קורעת את עצמי כל יום בבית עם הילדים, ואתה בא שמח?"

היא לא תגיד לך: "אני מקנאה בך שאתה שמח". אבל בהזדמנות הראשונה שתהיה לה את האפשרות לעשות תיקון, שלא אתה ולא היא תהיו שמחים - זה יקרה. וזה לא בכוונה. וכן בהיפך. בעל רואה את אשתו מצליחה, מסודרת, כולם סביבה, חברה אחת באה לסדר לה כיסוי ראש, חברה אחרת נותנת לה מתכון לעוגות. והוא, אף אחד לא מחפש אותו, אף אחד לא מתקשר אליו. הוא מקנא בה. הוא מתחיל להגיד לה: "את סתם כל הזמן עם השטויות שלך". למה הוא אומר את זה? מה היא עשתה לו? כלום! - הוא מקנא בה.

אברך אחד ניגש לרב יצחק זילברשטיין, כך הוא מספר, ואמר לו: "כבוד הרב, אני ממש מצטער, אבל אני מבקש מהרב שיעזור לי". מה קרה? "התארחתי בשבת אצל החברותא שלי, הוא גר בשכונת רמת אלחנן, וכשראיתי את הדירה שלו לא יכולתי שלא לקנאות, איזה דירה מוארת, מסודרת, יפה, איזה כיווני אור, כיווני אור טובים. יש לי קנאה גדולה בלב אליו. איך אני יכול לבטל מלבי את מידת הקנאה?" אמר לו הרב זילברשטיין: "בסרטן שלו אתה גם מקנא???" הוא כמעט התעלף. "אתה יודע שלאברך הזה, שהוא גם החברותא שלך, יש את המחלה בגוף?"

הסתכלות מזווית אחרת - אדם מקנא בחברו, אבל הוא לא יודע מה קורה לו בתוך הגוף. בחיים אל תקנא באף אדם עלי אדמות, לעולם אתה לא יודע מה

רבי חיים בן עטר זצוק"ל

פינת אור החיים הקדוש

אל הרוב הכשרים. וכאן הודיע הכתוב כי כל העדה ישנם בגדר זה שיקראו "בני ישראל" והכוונה בהודעה זו היא ל 3 סיבות, הא"ל לפי שהוא אומר בסמוך מעשה מי מריבה ואמרו ז"ל שנענש משה על ידם שאמר "שמעו נא המורים" לזה הקדים להודיעך כי כל העדה היו צדיקים וזו הסיבה שנענש משה שקראם מורים, בלהגדיל מעלת מרים הנביאה ע"ה שהגם שהיו כל העדה צדיקים, לא עמד זכותם להעמיד להם מים. ג"על פי דבריהם ז"ל שאמרו שישאל לא להלכו לגמול חסד בהלוויה של מרים, וכשנקהל על משה ואהרון, חשב אהרון שבאו לגמול חסד עם מרים, והם באו לריב עמו, ואם כן יש מקום לחשדם שאינם כשרים כמקודם, לזה הודיעך כי כל העדה צדיקים. וטעם למה לא באו ללוות את מרים לפי שנאמר "ותמת שם מרים ותקבר שם" שמיד קברו אותה ולא הספיקו לבא קפצה עליהם רוגזו של צמא..

הבטיח האור החיים הקדוש לתלמידו שמי שילמד 'אור החיים' בליל שבת יהיו לו ילדים תלמידי חכמים

אומר האור החיים הקדוש על הפסוק (פרשת חקת פ"כ"ב פסוק א) "ויבואו בני ישראל כל העדה הם במדרגת מדבר צין וכ"ו",

צריך לדעת למה הוצרך לומר "כל העדה", ולא הספיק לומר בני ישראל שמן הסתם הם כל העדה.

אכן לפי מה שקדם לנו מדבריהם כי כשישראל הם במדרגת ישרים וצדיקים נקראים בני ישראל, וכשאינם בגדר הנאות נקראים עם, כאמרו "עד אנה ינאצוני העם הזה", והרבה כיוצא בזה, והרבה פעמים יקראם הכתוב "עם בני ישראל" והגם שימצאון בהם הרבה אשר אינם ראויים לגדר זה ויכווין הכתוב

נשים מתחזקות

במיוחד בשבילך אשה יקרה

40 יום לימוד הלכות צניעות בשלוחה המיועדת לנשים

לישועות גדולות!!

מפי הרבנית רות שמש תחי'

*5293 בשלוחה <2<2<9

העלון להצלחתם שלי: שרה ברכה בת רות - זיווג בקרוב, שרון בן נעומי - כל הישועות, ששון בן מלכה - הצלחה, אביחי בן סילביה רפואה שלמה, אביחי בן עליזה - כל הישועות, אברהם בן חפציבה - זיווג הטון, אברהם בן עזרא - רפואה שלמה, אברהם שלום בן פרומה חיה - כל הישועות, אדריאן בן אודס - בריאות ואריכות ימים, אודליה בת סגלית - הצלחה בכל.